



Le Pen sacseja França i Europa

L'entrada de Jean-Marie Le Pen a la segona volta de les eleccions presidencials franceses ha sorprès tothom. Per analitzar el fenomen expliquem d'on ve el seu vot, el cas de Catalunya Nord, Andorra i Còrsega, i els reptes que ara encara França. També parlem de l'onada dretana que viu Europa i de les claus que poden dur a la recomposició de l'esquerra, segons l'eurodiputat Raimon Obiols.



Reneix la França de Vichy

Aquest dissabte Jacques Chirac i Jean-Marie Le Pen mesuren les seves forces en la segona volta de les eleccions presidencials. És més que probable que guanyi Chirac, però això no treu que França hagi viscut un terratrèmol, provocat per Le Pen i pel ressò d'unes urnes que semblen recuperar el vell lema de Vichy "Déu, pàtria i treball".

És la contrarevolució? Doncs sí. La França del Front Nacional és la mateixa França que va ser monàrquica quan la revolució, la que va paraitzar el Govern de Léon Blum i va deixar la República espanyola sense aire i la que va col·laborar, convençuda, amb el feixisme i l'ocupació nazi. Jean-Marie Le Pen no és més que la versió populista d'un autoritarisme francès que connecta amb una onada que ha portat la dreta i l'extrema dreta a esborrar del mapa uns quants governs de l'esquerra europea que s'havien construït laboriosament per acabar enfonsant-se de cop. Fidel a les seves idees, Le Pen ha liquidat tots els tabús que encara donaven un vernís d'autocrítica al nacionalisme francès. No té complexos. A cada míting recorda els seus companys paracaigudistes caiguts a Algèria en una de les guerres més brutes de la segona meitat del segle XX; això després d'haver criticat que el lema de la França de Vichy ("Déu, pàtria i treball") hagi caigut en desús.

Le Pen renega de l'esquerra i dels sindicats, de la multiculturalitat i del fet que, segons ell, "el marxisme ha segregat la universitat, que deixa els joves francesos sota les urpes de professors nostàlgics de l'estalinisme i el seixantavuitisme". El maig del 68 és una altra de les obsessions del líder ultra: "es van pensar que es podia viure sense treballar. Estimeu-vos tots, els uns als altres, els uns al costat dels altres, els uns sobre les altres... Tot això és el que es van creure una colla de degenerats i encara ho paguem avui." Pel que fa a la dreta tradicional, Jean-Marie Le Pen ho liquida ràpid "és l'esquerra camuflada. Tots els partits del siste-

ma comparteixen els mateixos interessos. Jo sóc l'únic candidat del poble".

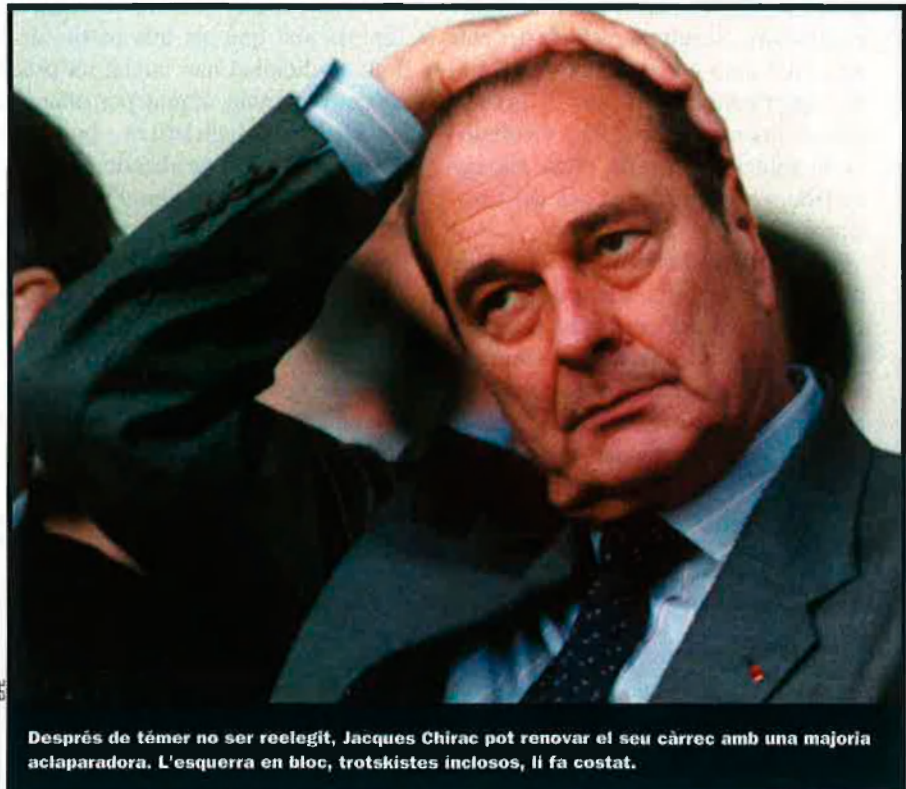
Què ha passat, doncs, a la república dels Drets de l'Home perquè cinc milions de persones hagin col·locat Jean-Marie Le Pen i les seves idees a la segona volta de les eleccions presidencials? D'entrada, França té un problema identitari. La immigració ha canviat els referents culturals en gran part del territori i ara és impossible viure en una ciutat mitjana i no estar al cas de quin dia comença el Ramadà o l'Any Nou xinès. Les institucions ho projecten com una evolució positiva de la societat i es fan servir adjectius com multicultural o multiètnic, que intenten ser la palanca d'integració dels joves immigrants en la societat francesa, però que espanten bona part dels autòctons, que veuen perillar el seu sistema de referències en favor dels que aporten els nouvinguts. A les llistes d'èxits ja no hi ha cançó francesa, triomfen els berbers que canten al ritme del raï i Manu Chao amb el seu rock mestís: "*¿Qué voy a hacer?, je ne sais pas*", la llengua de Molière recula als districtes de París i Marsella.

El vot de la por. La inseguretad que projecten els immigrants no és només la derivada d'un increment de la violència i els delictes (que, d'altra banda, és ben real) sinó també la que afecta la França rural, que intenta sobreviure econòmicament malgrat les amenaces de Brussel·les. A Besiers (35.000 habitants), capital d'una comarca vinícola, els vots a l'extrema dreta són equivalents als de Jacques Chirac i Lionel Jospin sumats, i no és una excepció, sinó un exemple típic de la progressió que té el missatge iden-

titari de Jean-Marie Le Pen entre la França blanca, catòlica i rural. Aquí no hi ha immigrants que amenacin la identitat de ningú ni problemes d'inseguretat ciutadana; el que els espanta és el misatge oficial que encoratja una societat multiètnica i multicultural que, a Bessiers, no vol ningú.

Un xoc identitari, el de la immigració, que s'accentua amb la integració progressiva a Europa. El franc francès ha desaparegut en favor "d'aquesta moneda d'ocupació que ens han imposat els buròcrates de Brussel·les", segons insisteix a recordar el líder del Front Nacional cada vegada que algú li ho pregunta, i a l'horitzó es dibuixa una ciutadania europea desproveïda de l'emoció nacional que l'escola francesa ha inculcat fins a l'última neurona dels descendents de "nos ancêtres, le gaulois". Europa és més una amenaça que una esperança i, en tot cas, és una promesa que cap francès no havia reclamat als seus líders polítics. La Unió Europea, doncs, és per a molts un niu de buròcrates pagats amb extrema generositat que es dediquen a decidir si cal matar totes les vaques d'una granja o si s'ha de plantar tal conreu i arrencar tal altre.

Però Le Pen puja també a la França urbana. La nit de la primera volta, un dels escortes de Le Pen explicava, pedagògicament, als periodistes que esperaven Le Pen: "La gent n'està tipa. Si es barallen tres nois blancs i tres nois negres i els negres surten perdent és una agressió racista. Hi ha moltes entitats que es manifestaran en favor seu i que buscaran que castigui els altres. Si són els blancs els qui surten perdent, no passa res. Ningú no protegeix els blancs." En molts barris, les classes més baixes dels autòctons i els immigrants més antics (per cert, els espanyols tenen fama de ser els més radicals) són el suport electoral del Front Nacional. De fet, són ells els qui han de competir amb els nous immigrants africans, àrabs o sud-americans per un mateix segment laboral, els qui comparteixen els barris més desafavorits i els qui veritablement practiquen la multiculturalitat, més enllà de comprar discos de música ètnica o omplir els locals de salsa parisencs el dissabte a la nit. Le Pen els proposa la solució màgi-



Després de témer no ser reelegit, Jacques Chirac pot renovar el seu càrrec amb una majoria aclaparadora. L'esquerra en bloc, trotskistes inclosos, li fa costat.

ca "les français d'abord", i així un 30% dels aturats han votat la seva candidatura, la majoritària entre els treballadors que no tenen feina.

Un cas ben explícit de la influència que ha tingut el fenomen de la immigració sobre aquestes eleccions és el de Calais, una ciutat de cinquanta mil habitants a la banda francesa del canal de la Mànega. Allà està establert, des de fa anys, el camp de Sangatte, que acull tots els immigrants que intenten passar clandestinament al Regne Unit. Calais és una ciutat tradicionalment solidària que, elecció rere elecció, renova el mandat del seu alcalde comunista, que intenta fer el possible per limitar les molèsties que ocasiona una població flotant de centenars de persones sense papers que circulen per la ciutat sense ni cinc a la butxaca, tot esperant una oportunitat per ficar-se a la caixa d'un camió, entre la càrrega d'un vaixell o, fins i tot, amagats d'alguna manera en els vagons d'un tren d'alta velocitat. A Calais, el Front Nacional va obtenir la victòria amb un 18,48 % dels vots, molt lluny del 9,64 % que va votar pel candidat comunista.

Tota la classe política ha retrocedit escandalitzada davant l'impuls d'un home

que és capaç de trasbalsar tot el sistema institucional francès als 74 anys i després d'una escissió que el 1998 se li va endur la meitat dels càrrecs electes. Llavors ningú no donava un duro (0,03 euros?) pel futur polític del seu partit. Però va arribar la campanya electoral de les presidencials i Jacques Chirac va obrir la caixa dels trons: "tolerància zero" va ser el lema de la campanya de la dreta per eliminar la inseguretat ciutadana i l'increment de la delinqüència que Chirac atribuïa a un govern d'esquerres que ell considerava genèticament massa tou amb els que pertorben la pau de la societat. El resultat és ben conegut: el centre del debat es va traslladar al camp preferit per l'extrema dreta, amb una esquerra a la defensiva i una dreta que optava per la força i l'autoritat i, per tant, legitimava els objectius del Front Nacional. "Voteu l'original, no la còpia", cridava Jean-Marie Le Pen en tots els mítings, en referència al programa del president sortint.

Amb aquest terrabastall polític, Jacques Chirac s'ha assegurat una elecció que es podia haver posat ben difícil per a un candidat que ni tan sols havia arribat al 20% en la primera volta i amb

greus problemes de credibilitat entre els electors. Resultarà reelegit per cinc anys més amb un percentatge rècord i un suport polític que va des de la dreta que ell lidera fins a la Lliga Comunista Revolucionària, que crida els treballadors a votar Chirac des del trotskisme.

Però l'esperen unes eleccions legislatives que no pot estar segur de guanyar i on els candidats del Front Nacional poden fer molt de mal als de la dreta en un sistema majoritari a dues voltes que avui ha liquidat Lionel Jospin, però el mes de juny pot enviar a casa seva

molts diputats de la dreta homologada. Tant és així que els tres partits de la dreta tradicional han iniciat un procés de convergència urgent per abans de les eleccions legislatives. Igual que l'esquerra, que ja ha abandonat el concepte de l'"esquerra plural" per passar al d'"esquerra unida", amb el Partit Socialista intentant vertebrar no solament el Partit Comunista i els Verds, amb els quals ha compartit govern fins ara, sinó fins i tot amb la part més flexible de l'extrema esquerra trotskista, que ha aconseguit prop d'un 11% dels vots en la primera volta.

Molts donen per acabada la V República que va dissenyar el general De Gaulle. El sistema electoral majoritari posa molt difícil la irrupció d'un tercer partit en les institucions de la república, però quan algú aconsegueix percentatges com els del Front Nacional el sistema es bloqueja i perverteix els resultats. A França, el 5 de maig les urnes només accepten dues paperetes: la de la dreta i la de la dreta extrema. Terrible final per a la llibertat, la igualtat i, sobretot, la fraternitat.

Salvador Cot (París)

Inquietud i exasperació a Còrsega

A Còrsega el resultat de les eleccions també ha generat inquietud. El procés de pau que França i Còrsega havien engegat, l'anomenat Procés de Matignon, tenia el seu màxim valedor en Lionel Jospin, i eren moltes les esperances que s'havien posat en el seu manteniment a primera línia política per a fer avançar el diàleg. Cal tenir en compte que tant Chirac com Le Pen s'han mostrat crítics amb aquest procés.

Jean-Guy Talamoni, líder de la formació independentista Corsica Nazione (principal partit de l'oposició a l'Assemblea de Còrsega) i un dels principals negociadors corsos, ha estat un dels primers a mostrar la seva inquietud pel resultat d'aquestes eleccions. Talamoni, responsable de la comissió d'exterior de l'Assemblea corsa, va ser a Barcelona la setmana passada i va poder parlar àmpliament amb aquesta revista. L'entrevista sencera serà publicada la setmana que ve, però ara n'avancem els seus comentaris sobre l'impacte d'aquests comicis en el procés de pau iniciat entre França i Còrsega.

Per Talamoni, els resultats de les passades eleccions mostren "una França que va a la deriva d'una república feixitzant", i qualifica la situació de "molt inquietant". I afegeix: "Efectivament es pot témer de nou una tensió



Talamoni assegura que volen el diàleg, però que poden enfrontar-se a França si tria el camí de la repressió.

entre una part i l'altra, i si cal afrontar una situació complicada estem preparats per fer-ho, com ja hem fet en el passat." Talamoni, però, recorda: "Estarem disposats al diàleg, perquè nosaltres pensem que França no es pot desentendre del problema que li posem amb repressió, i nosaltres per la nostra part tampoc tenim la pretensió d'arreglar el problema que ens posa França lliurant una guerra sense compassió. Però estem molt inquiets per la direcció que prenen les coses a París."

Sobre el Procés de Matignon Talamoni reconeix que està "en mal estat", però confia que el diàleg es repregui;

tanmateix, assegura que "no hi ha res menys segur" que això passi "en les setmanes i mesos vinents".

Talamoni assegura que a Còrsega estan a l'expectativa, a veure què fa el nou president dels francesos: "Si la posició del nou president és indiferència o repressió, nosaltres hi farem front com hem fet en el passat; si, en canvi, hi ha l'esforç de parlar d'obertura i de diàleg, nosaltres encaixarem la mà que ens estenguin sense dubtar-ho ni un moment." Preguntat sobre la possibilitat que la violència dels sectors nacionalistes es repregui, Talamoni, que assegura que només opina com a observador polític de l'illa, diu: "Remarco que l'exasperació [entre els clandestins] és cada vegada més intensa i que la violència política sempre és fruit de l'exasperació."

En aquest sentit, Talamoni assegura estar també "inquiet" perquè la violència política suposarà "repressió, presó, potser coses més greus encara", i afegeix: "En Corsica Nazione posarem tot el que estigui en el nostre abast perquè la pau es mantingui. Però la pau no la podem construir sols, nosaltres hem fet la nostra part del camí i ara li toca a París."

Oriol Cortacans